

312

Juliol

(ALDC, III, 631. *Juliol*)

El nom arcaic del setè mes de l'any era *jull* (*juyl*), com port. *julho*, gall. *xullo*, it. *luglio*, der. de JULIUS, que, en homenatge a Juli Cèsar, va substituir el nom anterior QUINCTILIS; però, a causa de la paronímia entre *jull* i *juny*, dos mesos consecutius, i, per tant, amb la possibilitat de confusió per les dues consonants palatals finals, es va formar aviat un diminutiu, *jullol*, *juiol*, que hauria afectat aquest mes, potser perquè era menys important en collites que el juny (*DECat*); ja al s. XIII, es va canviar en *juliol*, per pressió cultista dels qui tenien present el llat. JULIUS i canviat tardanament en *juríol*, per dissimilació de laterals: el mall.

Figuera (1840) encara remet *juríol* a *juliol* i en algunes localitats (3, 134) *juliol* figura com a denominació arcaica. Com a resultat de l'alternança de [o]/[u] àtones seguides de [i] tònica en val. i qualche localitat mall., tenim *j[u]liol* i *j[o]liol*, *j[u]riol* i *j[o]riol* (cf. *b[u]llir/b[o]llir*, *m[u]li/m[o]li*). Des d'una vessant geogràfica, notem que la forma tradicional no dissimilada, *juliol*, es conserva en una gran part del val., àrea lateral conservadora, així com en diversos punts ponentins i nord-orientals. *Juliol* és l'única forma normativa.

